

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 czerwca 2020r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. znak (...) odmówił A. N. (ówczasie J.) prawa do wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 11 stycznia 2020r. do 17 marca 2020r. po ustaniu zatrudnienia u płatnika (...) Delikatesy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy powołał się na treść art. 13 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, wskazując, iż ubezpieczona w spornym okresie kontynuowała pracę zarobkową – działalność gospodarczą pod firmą Centrum (...) - stanowiącą tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym po ustaniu pracowniczego ubezpieczenia chorobowego.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła A. N., wskazując na niewłaściwą wykładnię przywołanego w decyzji art. 13 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i błędne uznanie, iż odwieszenie przez nią działalności gospodarczej i jednocześnie nieuzyskiwanie z niej jakiegokolwiek przychodu stanowi kontynuację pracy zarobkowej. Zaznaczyła, iż odwieszenie działalności wiązało się jedynie z koniecznością uruchomienia rachunku bankowego niezbędnego do uzyskania zwrotu podatku VAT. Ponadto odwołująca wniosła o przyznanie zwrotu kosztów procesu.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu spornej decyzji.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. N. do dnia 10 stycznia 2020r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w (...) Delikatesy (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu chorobowemu.

W związku z ww. tytułem uzyskała od 21 maja 2019r. do 18 listopada 2019r. prawo do zasiłku chorobowego, a po jego wyczerpaniu prawo do świadczenia rehabilitacyjnego - decyzją organu z dnia 21 stycznia 2020 r. przyznano A. N. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 19 listopada 2019 r. do 16 lutego 2020 r. w wysokości 90% podstawy wymiaru, a za okres od 17 lutego 2020 r. do 17 marca 2020 r. w wysokości 75% podstawy wymiaru (orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 8 stycznia 2020 r. ustalono, iż w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy, istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego, na okres 4 miesięcy, licząc od daty wyczerpania zasiłku chorobowego).

Jednocześnie decyzją organu z dnia 27 stycznia 2020 r. organ odmówił A. N. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej z uwagi na fakt, iż z jej tytułu A. N., jako osoba zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w związku z umową o pracę, podlegała jedynie ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Niesporne, a nadto: decyzje organu z dnia 21 i 27 stycznia 2020 r., orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 8 stycznia 2020 r. – nienumerowane akta organu;

A. N. od 2001r. prowadziła działalność gospodarczą pod firmą Centrum (...). Od 2019 r. działalność gospodarcza była wygaszana. A. N. od 8 kwietnia 2019 r. pozostawała już w stosunku pracy. W 2019 r. A. N. nie zatrudniała już, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, żadnych pracowników (ostatni pracownicy zakończyli zatrudnienie w 2018 r.). A. N. likwidowała stany magazynowe - w 2019 r., w ramach działalności, dokonała dwóch transakcji. A. N. planowała zamknięcie działalności gospodarczej z końcem 2019 r., o czym poinformowała swoją księgową – E. T..

W kwietniu 2019 r. księgową E. T. zawnioskowała do urzędu skarbowego o zwrot podatku VAT za rok 2018 z tytułu działalności gospodarczej A. N.. E. T. zasugerowała ubezpieczoną, aby z uwagi na oczekiwanie na zwrot tego podatku nie zamykała działalności gospodarczej, a ją zawiesiła. Ponieważ zwrot podatku ciągle się przedłużał, działalność

gospodarcza została zawieszona dopiero z dniem 31 grudnia 2019 r. Gdyby podatek został zwrócony szybciej, to w grudniu 2019 r. A. N. zlikwidowałaby działalność, a nie ją zawiesiła.

W połowie stycznia 2020 r. pracownica urzędu skarbowego zadzwoniła do E. T. i poinformowała ją, że nastąpi zwrot podatku, przy czym może on nastąpić jedynie na firmowy rachunek bankowy, który znajduje się na liście firmowych rachunków prowadzonych przez Ministerstwo Finansów. A. N. w związku z planowaną likwidacją działalności gospodarczej nie miała już założonego rachunku firmowego. Udała się do banku, aby taki rachunek założyć. W banku dowiedziała się, że warunkiem założenia rachunku jest odwieszenie działalności gospodarczej.

W dniu 22 stycznia 2020 r. E. T. jako pełnomocnik A. N. zgłosiła wznowienie działalności gospodarczą. Zrobiła to wyłącznie w celu założenia rachunku bankowego. A. N. w dniu 22 stycznia 2020 r. założyła rachunek bankowy. Mimo zapewnień ze strony urzędu skarbowego zwrot podatku dalej nie następował. W dniu 12 lutego 2020 r. działalność gospodarcza została ponownie zawieszona. W marcu 2020 r. pracownica urzędu skarbowego przekazała E. T., że zwrot podatku zostanie zaraz dokonany, ponieważ zapadła już decyzja w tej mierzy i pozostała tylko kwestia jej realizacji. Ponadto wskazała, że działalność gospodarczą można już zakończyć - wcześniej informowała, że do czasu decyzji lepiej jest taką działalność zawiesić niż zamknąć. W dniu 16 marca 2020 r. doszło do zakończenia działalności gospodarczej.

Zwrot podatku nastąpił ostatecznie w dniu 6 kwietnia 2020 r. na otwarty przez A. N. w styczniu 2020 r. rachunek bankowy.

W 2020 r. A. N. nie prowadziła w ramach działalności gospodarczej żadnych czynności (poza założeniem rachunku bankowego) i nie uzyskiwała żadnych dochodów.

Dowód: zeznania świadka E. T. podczas rozprawy w dniu 18 listopada 2020 r. – protokół skrócony – k. 40-41, przesłuchanie A. N. w charakterze strony podczas rozprawy w dniu 18 listopada 2020 r. – protokół skrócony - k. 41-42, wydruk historia wpisu (...) k. 8-9, wnioski o wpis do (...) z dnia 22.01.2020r. - k. 10-15, wniosek o wpis do (...) z dnia 16.03.2020r. - k. 16-18, podatkowe księgi przychodów i rozchodów za styczeń, luty i marzec 2020 r. – k. 19-21, 38-39, umowa rachunku bankowego - k. 22-26, potwierdzenie wykonania operacji bankowej k. 27;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne.

Zgodnie z treścią art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – zwanej dalej ustawą zasiłkową (Dz.U.2020.870 j.t.) świadczenie rehabilitacyjne przysługuje ubezpieczonemu, który po wyczerpaniu zasiłku chorobowego jest nadal niezdolny do pracy, a dalsze leczenie lub rehabilitacja lecznicza rokują odzyskanie przez niego zdolności do pracy. Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia zdolności do pracy, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy (art. 18 ust. 2 ww. ustawy). Jednakże świadczenie rehabilitacyjne z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby (art. 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 22 ustawy zasiłkowej).

Konstruując powyższy stan faktyczny Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego, jak i złożonych do akt niniejszego postępowania przez stronę odwołującą się (szczegółowo wymienionych powyżej), których prawdziwość nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a ich autentyczność nie budzi także zastrzeżeń Sądu. Sąd dał również wiarę zeznaniom ubezpieczonej, które korespondują z treścią dokumentów zgromadzonych w sprawie, w tym w zakresie kolejnych wniosków dotyczących statusu działalności gospodarczej, zawarcia umowy rachunku bankowego, uzyskania zwrotu podatku VAT, jak i nieuzyskiwania w okresie spornym przychodów z tytułu tej działalności. Zeznania powódki pozostają przy tym w zgodzie z zeznaniami świadka E. T., będącej księgową

ubezpieczonej, która również potwierdziła ww. ciąg zdarzeń związany z otrzymaniem zwrotu podatku, a także brak faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej w 2020 r., uzyskiwania jakichkolwiek dochodów z tego tytułu, a także wolę ubezpieczonej w zakresie zakończenia działalności już w 2019 r., a następnie jej wznowienie jedynie w celu założenia rachunku bankowego, bez czego nie byłby możliwy zwrot podatku VAT za 2018 r.

Powołany powyżej art. 13 ustawy zasiłkowej zawiera katalog przyczyn wyłączających prawo do zasiłku chorobowego (i odpowiednio: świadczenia rehabilitacyjnego). Jak wskazuje w Komentarzu do ww. ustawy A. G. (Wydawnictwo Oficyna, 2009 r.) wspólną cechą przyczyn wyłączających prawo do zasiłku jest istnienie innych źródeł dochodów z ubezpieczenia społecznego (emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy), z Funduszu Pracy (zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek lub świadczenie przedemerytalne) bądź z własnej kontynuowanej lub podjętej działalności zarobkowej (dochód z tej działalności lub zasiłek chorobowy z tytułu kontynuowanej równolegle lub nowej aktywności zawodowej, nabyty na ogólnych zasadach). We wszystkich tych przypadkach wypłata zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia byłaby sprzeczna z ratio legis omawianej regulacji, która sprowadza się do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym nowego źródła dochodów (tak: H. Pławucka, glosa do uchwały SN z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/2001, OSP 2002, z. 12, poz. 599). Wspólną cechą i uzasadnieniem wszystkich przyczyn wyłączających prawo do zasiłku jest zatem posiadanie przez osobę niezdolną do pracy innego źródła dochodu. W orzecznictwie podkreśla się przy tym, iż przez działalność zarobkową należy rozumieć każdą aktywność ludzką zmierzającą do osiągnięcia zarobku – wykonywanie umowy cywilno – prawnej, prowadzenie działalności pozarolniczej, wykonywanie zatrudnienia etc. (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2007r. II UK 223/06 OSNP 2008/15 – 16/231, z dnia 9 października 2006r. II UK 44/06, OSNP 2007/19 – 20/295, z dnia 20 stycznia 2005r. I UK 154/04 OSNP 2005/19/307, z dnia 5 kwietnia 2005r. I UK 370/04 OSNP 2005/21/342, z dnia 5 października 2005r. I UK 44/05 OSNP 2006/17 – 18/279).

W niniejszej sprawie pozbawienia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego i trwającej po jego ustaniu, miałyby nastąpić, zdaniem organu, wobec kontynuowania działalności zarobkowej stanowiącej tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 czerwca 2012 r. (sygn. I UK 13/12) – i z czym Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni się zgadza – zasiłek chorobowy zastępuje utracony zarobek, a ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej - zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równolegle z taką działalnością, a ponadto jakiegokolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania. W cytowanym uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał nadto, iż pozbawienie prawa do zasiłku chorobowego miałyby uzasadnienie wówczas, gdyby wnioskodawca uzyskał tytuł ubezpieczenia (tu: w postaci prowadzenia działalności gospodarczej) kontynuując działalność, która nie podlegała obowiązkowi opłacania składek wobec prowadzenia jej równolegle z pracowniczym zatrudnieniem, czyli gdyby podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, a w konsekwencji nabył tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. W ocenie Sądu Najwyższego w tym kontekście nabiera znaczenia okoliczność faktycznego prowadzenia (kontynuowania) działalności gospodarczej po ustaniu ubezpieczenia pracowniczego. Sąd ten powołał się przy tym na możliwość obalenia domniemania prowadzenia działalności gospodarczej powstałego w związku z wpisem do ewidencji tej działalności (rejestr), podkreślając, iż w razie udowodnienia, że działalność nie była prowadzona, nie powstaje obowiązek ubezpieczenia społecznego, a co za tym idzie nie powstaje tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Reasumując – brak faktycznego prowadzenia przez ubezpieczoną działalności gospodarczej i związany z tym brak jakichkolwiek przychodów skutkuje przyjęciem, że w stosunku do ubezpieczonej nie zachodzi negatywna przesłanka z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej albowiem w przypadku ubezpieczonej nie może być mowy o kontynuacji pracy zarobkowej, z którą w żadnej mierze nie można utożsamiać działań niezbędnych wyłącznie do uzyskania zwrotu podatku VAT.

W konsekwencji należało przyjąć, że ubezpieczona zachowała prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 11 stycznia 2020r. do 17 marca 2020r. (fakt niezdolności do pracy w ww. okresie, jak i rokowania odzyskania zdolności do pracy, pozostawały bezsporne i wynikały z ww. orzeczenia lekarza orzecznika ZUS).

Mając na uwadze powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w sposób wskazany w punkcie I wyroku.

W punkcie II wyroku Sąd, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądził od przegrywającego sprawę organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postaci wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika (adwokata) w wysokości ustalonej w oparciu o § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).

Zarządzenia:

1. (...)
2. (...)
3. (...)

19 stycznia 2020 r.